Skolinspektionen

Huvudman

Lärande i Sverige AB
info@larande.se

Beslut

Datum 2026-11-10
Dnr SI 2026:8176

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Realgymnasiet Karlstad i Karlstads kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lärande i Sverige AB att senast den **26 februari 2027** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande frånvaroutredning samt anmälan och utredning om särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Lärande i Sverige AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Lärande i Sverige AB ska vidta följande åtgärder

Frånvaroutredning

1. Rektorn ska, beträffande de elever som har upprepad eller längre frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningarna ska genomföras oavsett om frånvaron är giltig eller ogiltig och ska genomföras i samråd med eleven, med elevens vårdnadshavare i de fall eleven är omyndig, samt med elevhälsan. Rektorn ska i en förteckning dokumentera vilka elever som under perioden den 10 november 2026 till och med den 19 februari 2027 bedömts ha upprepad eller längre frånvaro och vilket datum en frånvaroutredning har inletts för respektive elev. Om utredningar bedöms som obehövliga och därför inte genomförs ska det av huvudmannens redovisning framgå skälen till detta. Förteckningen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (15 kap. 16 § skollagen)

Anmälan och utredning om särskilt stöd

2. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 1 december 2026 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav avseende anmälan till rektorn om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Rektorn ska även förtydliga för personalen hur en sådan anmälan ska göras och att det för varje anmälan kommer att

genomföras en utredning om behov av särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 a § första stycket och 3 kap. 7 § skollagen)

3. Se till att alla elever som, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas anmäls till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att extra anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska dokumentera vilka anmälningar som har inkommit till rektorn under perioden den 10 november 2026 till och med den 19 februari 2027 samt vilket datum anmälan gjorts för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)
4. Rektorn ska, för varje anmälan om eventuellt behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn – eller som redan har inkommit men där utredning inte har påbörjats – se till att respektive elevs behov av särskilt stöd utreds. Rektorn ska dokumentera vilket datum en utredning har startat för respektive anmäld elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar, kränkande behandling samt skolans förebyggande och upprätthållande arbete för att skapa studiero.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2026:8176) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2026, utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys, inlett en tillsyn av Realgymnasiet Karlstad i Karlstad kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Realgymnasiet Karlstad följer gällande bestämmelser om frånvaroutredning, extra anpassningar, anmälan och utredning om särskilt stöd, kränkande behandling samt skolans förebyggande och upprätthållande arbete för att skapa studiero.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 6 och 7 oktober 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat frånvarostatistik. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Frånvaroutredning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn uppger vid intervju att skolan har en ny rutin för frånvaroarbetet sedan läsårets start 2026 och att frånvaroarbetet under föregående läsår brast på grund av dåvarande rutin.

Av intervjuer med elevhälsan och rektorn framgår att skolenhetens rutin kring frånvaroutredning är att heltidsmentorerna ansvarar för att varje månadsslut göra avstämningar angående frånvaron för sina respektive mentorselever. Om frånvaron är hög ska mentorn genomföra ett omtankessamtal med eleven. Vid omtankessamtalet tillfrågas eleven om det är något skolan kan göra för att öka närvaron. Efter två veckor sker ett uppföljande omtankessamtal för att utvärdera hur det har gått. Om elevens närvaro har ökat stannar mentorns insatser där. Om elevens närvaro inte har ökat vid det uppföljande omtankessamtalet tas elevärendet upp på

elevhälsans möte för en diskussion om en frånvaroutredning behöver inledas. Av intervju med elevhälsan framgår att omtankessamtalen tidigare inte alltid har dokumenterats men att ambitionen nu är att göra det i högre utsträckning. Rektorn uppger att omtankessamtalen dokumenteras i elevhälsans digitala system i form av anteckningar som kan användas om det blir fråga om en mer omfattande frånvaroutredning.

Enligt skolans frånvarorutin är 10 procents frånvaro ett riktmärke för att identifiera upprepad eller längre frånvaro. Av intervjuer med elevhälsan och rektorn framkommer dock att frånvaro som leder till omtankessamtal kan vara såväl högre som lägre än 10 procent samt att även eventuella mönster i elevernas frånvaro kan initiera ett omtankessamtal. Har mentorn kännedom om att en elev varit sjuk så kan mentorn avstå från att kalla till omtankessamtal.

I intervju med rektorn framkommer att det är kuratorn som är ansvarig för att genomföra frånvaroutredningar. Skolan har dock sedan början av höstterminen inte någon kurator och den nyrekryterade kuratorn börjar först i slutet av höstterminen. Under tiden som skolan står utan kurator är det mentorerna som är ansvariga för frånvaroutredningarna.

Det råder delade meningar på skolan om när en frånvaroutredning inleds. Elevhälsan uppger att en frånvaroutredning inleds redan vid det första omtankessamtalet medan rektorn uppger att det är när ett elevärende tas upp på elevhälsans möte som det fattas beslut om att starta en frånvaroutredning. I det underlag som Skolinspektionens utredare tagit del av på plats vid verksamhetsbesöket anges att det finns 20 frånvaroutredningar från läsåret 2025/2026 samt sju frånvaroutredningar från läsåret 2026/2027. I den information från huvudmannen som Skolinspektionens utredare tagit del av innan verksamhetbesöket anges dock att endast fyra frånvaroutredningar gjordes under 2025/2026. Vid intervju med rektorn framkommer att rektorn tror att mentorerna varit generösa när de fyllt i underlaget som Skolinspektionens utredare tagit del av vid verksamhetsbesöket och att de frånvaroutredningar som anges inte innebär att det finns en frånvaroutredning utifrån mallen i elevhälsans digitala system. Rektorn uppger vidare att en frånvaroutredning på skolan är synonym med denna mall. Elevhälsan uppger vid intervju att det ökade antalet frånvaroutredningar beror på att omtankessamtalet sedan läsårets start räknas som en frånvaroutredning och att de därmed tidigarelagt tidpunkten för när en frånvaroutredning startas. Av skolans frånvarorutin framgår dock att en frånvaroutredning startas först i steg tre, efter två omtankessamtal, i samband med att eleven tas upp på elevhälsans möte.

Utredningen visar att det finns elever på skolan som enligt personalen har en upprepad eller längre frånvaro där det inte har startats en frånvaroutredning trots att personal anser att en sådan utredning inte är obehövlig.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en elev i gymnasieskolan har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (15 kap. 16 § tredje stycket skollagen)

I förarbetena till skollagen anges att det är viktigt att arbeta förebyggande och att det är viktigt att utreda bakomliggande orsaker till elevers frånvaro och bristande måluppfyllelse, så att lämpliga åtgärder i god tid kan vidtas så att eleverna ska uppnå utbildningsmålen (prop. 2017/18:183 s. 73 f.).

Vidare anges att det är inte är givet att en elev som är frånvarande inledningsvis bedöms ha svårigheter i sin skolsituation eller bedöms behöva särskilt stöd, även om elevens frånvaro på sikt kan leda till just detta. Elever med omfattande frånvaro kan tvärtom i vissa fall inledningsvis bedömas ha goda förutsättningar att nå kunskapskraven och träffas därmed inte alltid av bestämmelserna om särskilt stöd från början. Frånvaron kan dock leda till att eleven inte får så goda betyg som eleven skulle ha kunnat få. I förlängningen kan frånvaron leda till att eleven får problem med att få godkänt resultat eller att skolan bedömer att det saknas underlag för bedömning av elevens kunskaper och att betyg därför inte kan sättas vilket i sin tur kan innebära att eleven till slut hoppar av utbildningen. (prop. 2017/18:183 s. 74)

Av förarbetena till skollagen framgår vidare att upprepad eller längre frånvaro ska utredas oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro. En utredning ska dock inte behöva göras i de fall en utredning är obehövlig, som till exempel vid redan beviljad ledighet eller om rektorn redan har kännedom om återkommande behov av vårdbesök. Frågan om hur omfattande en utredning av frånvaro behöver vara måste avgöras i det enskilda fallet. I vissa fall kan det räcka med en enklare utredning, till exempel att vid en längre anmäld sjukfrånvaro begära in sjukintyg från eleven eller elevens vårdnadshavare. I andra fall kan det behöva utredas om elevens frånvaro beror på en för eleven otillfredsställande lärandemiljö, till exempel bristande bemötande eller behov av särskilt stöd. Fokus bör vara på att i samråd med elev, och i förekommande fall med vårdnadshavare, sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. På så sätt kan arbetet med att tidigt fånga upp elever som löper risk att avbryta studier eller som mår dåligt stärkas. I detta arbete är det viktigt att samråd sker med elevhälsan. Det är också viktigt att skolan dokumenterar arbetet med att åtgärda frånvaro och att det finns goda rutiner för uppföljning av frånvaron, till exempel så att elever inte kan vara frånvarande utan att det framgår av skolans frånvarorapportering. (prop. 2017/18:183 s. 75)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att utreda elevers upprepade eller längre frånvaro. Tillsynen visar att det finns elever som bedömts ha en upprepad eller längre frånvaro, men för vilka rektorn inte har sett till att det inleds frånvaroutredningar, trots att det inte bedömts som obehövligt. Tillsynen visar även att det finns olika uppfattningar om när en frånvaroutredning inleds.

Skolinspektionen vill påminna om att syftet med en frånvaroutredning är att utreda bakomliggande orsaker till frånvaron, och vikten av att samråd sker med elevhälsan eftersom dessa orsaker ibland är komplexa. Skolinspektionen vill också betona att syftet med en utredning inte bara är att utreda orsakerna till frånvaron, utan också att besluta om och sätta in adekvata åtgärder för att minska frånvaron.

Rektorn har ett uttryckligt ansvar enligt skollagen för arbetet med elevers frånvaro. Det är rektorn som ska se till att frånvaroutredningar inleds för varje elev med upprepad eller längre frånvaro där en sådan utredning inte bedöms obehövlig. Som framgår av förarbetena till skollagen är det viktigt att utreda sådan frånvaro även om eleverna i fråga bedöms uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Att tidigt upptäcka och ta en elevs frånvaro på allvar, ta reda på orsakerna bakom frånvaron, sätta in adekvata åtgärder som löpande utvärderas och följs upp är avgörande för att en elevs frånvaro inte ska eskalera och bli långvarig.

Anmälan och utredning om särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsan samt rektorn framgår att det finns otydligheter kopplade till stödprocessen gällande såväl anmälan som utredning. Resultatet av Skolinspektionens enkät till lärarna våren 2026 visar låga värden för arbetet med utredningar om särskilt stöd. På frågan om skolan utreder behovet av särskilt stöd skyndsamt när extra anpassningar inte är tillräckliga är medelvärdet 4,2 på en skala från 0–10. Motsvarande värde för samtliga skolor i enkätomgången är 6,7. Skolinspektionen har genom dokumentstudier identifierat elever på skolan som har fått betyget F i två eller flera ämnen men som inte finns med i den inlämnade förteckning över elever som anmälts till rektorn för behov av utredning om särskilt stöd.

Lärarna uppger i intervju att de inte använder begreppet anmälan utan snarare använder begreppet ”flagga” men att detta uttryck är synonymt med anmälan. Av intervju med lärarna framkommer vidare att lärarna kan anmäla elever för behov av utredning om särskilt stöd genom skolans elevhälsochatt samt genom att vända sig direkt till elevens mentor.

Elevärendet tas sedan vidare till kommande elevhälsomöte. Elevhälsomötena hålls veckovis och där deltar även rektorn. Lärarna uppger vidare att de även kan ta upp en elev på konferenstid. Vid konferenserna medverkar alla lärare, elevhälsans professioner samt rektorn. Konferenserna hålls veckovis och var fjärde vecka diskuteras elevärenden. Elevhälsan och rektorn bekräftar att anmälan kan göras via elevhälsochatten eller direkt till elevens mentor men säger även att anmälan kan göras till specialpedagogen alternativt ibland direkt till rektorn.

Av intervjuer med lärarna framgår att det finns elever på skolan som lärarna befarar inte kommer uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att de getts extra anpassningar, men där lärarna inte har gjort någon anmälan. Lärarna uppger att det finns flera elever i ämnena matematik och svenska som riskerar att inte nå målen men att det är för tidigt att anmäla dessa elever samt att eleverna kommer att fångas upp i samband med prognosen vid höstlovet. Det genomförs tre prognoser under ett läsår; vid höstlovet, i januari samt vid påsk och då bedömer varje lärare hur eleven ligger till i respektive ämne. Elevhälsan uppger att om en elev bedöms röd i en prognos ska eleven anmälas för utredning om behov av särskilt stöd. Samtidigt framgår av intervju med elevhälsan att elever som blir röda i en prognos inte alltid anmäls. Av intervju med rektorn framkommer att hen anser att de elever som blir röda i en prognos skulle kunna ses som anmälda men att dessa elever borde anmälas tidigare än vid prognosen.

Av intervju med lärare framkommer vidare att deras flaggningar till elevhälsan inte alltid är en anmälan utan snarare ett behov av en diskussion. Lärarna uppger att det finns en skillnad mellan att flagga för att behöva diskutera en elevs extra anpassningar och eller att flagga för att en elev riskerar att inte nå betygskriterierna. Lärarna kan ta upp en elev på en elevkonferens och om lärarna då är samstämmiga kring elevens behov så kan det innebära en starkare flaggning. Rektorn uppger vid intervju att det inte varit tydligt för lärarna att de har anmält elever men att detta kommer bli tydligare då huvudmannen har introducerat en funktionsbrevlåda för anmälningar, vilken implementeras på skolenheten under höstterminen.

Elevhälsan uppger att det är på elevhälsans möten som det fattas beslut om vad som ska göras utifrån den signal som inkommit. Rektorn uppger att hen även har möte med specialpedagogen en gång i veckan och att det i vissa fall kan fattas beslut om att starta en utredning vid detta möte. Av intervju med rektorn framkommer vidare att det är specialpedagogen som genomför utredningen och presenterar den för rektorn vid möte. Därefter fattas beslut om att utarbeta eller inte utarbeta ett åtgärdsprogram av rektorn. Rektorn uppger att det alltid startas en utredning när en anmälan inkommer. Av intervju med lärarna framkommer dock att det finns en elev som lärarna anser är anmäld till elevhälsan men där elevhälsan och rektorn

i respektive intervju uppger att eleven inte är anmäld. För denna elev finns därmed heller ingen utredning.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet, och att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. (2 kap. 34 a § skollagen)

Av skollagen framgår också att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Av skollagen framgår vidare att rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Vidare framgår att samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Av förarbeten till skollagen framgår att alla som arbetar i skolan har ett ansvar för att uppmärksamma de elever som behöver särskilda stödåtgärder och att föra detta vidare till rektorn. Anmälningsskyldigheten kan i det enskilda fallet gälla en lärare, personal inom elevhälsan eller annan skolpersonal. Om en elevs stödbehov uppmärksammas av en lärare inom ramen för den undervisning som läraren ansvarar för, är läraren skyldig att anmäla detta till rektorn. (prop. 2009/10:165 s. 664)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister när det gäller att anmäla när det befaras att en elev inte kommer uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Tillsynen visar att det finns elever som befaras inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas som inte anmälts till rektorn, trots att extra anpassningar prövats och visat sig vara otillräckliga. Tillsynen visar vidare att det finns olika åsikter på skolan om vad som kan utgöra en anmälan och att det för lärarna är oklart när en anmälan ska göras. Därtill finns det olika uppfattningar på skolenheten om ifall enskilda elever är anmälda eller inte.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i skolenhetens arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd. Tillsynen visar att det finns exempel på elever där det inte har startats någon utredning trots att lärare anser att de har anmält eleven. Om en elevs eventuella behov av särskilt stöd inte anmäls och utreds skyndsamt, riskerar det att påverka elevernas förutsättningar att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Lärande i Sverige AB:s verksamhet vid Realgymnasiet Karlstad uppfyller inte författningarnas krav vad gäller frånvaroutredning samt anmälan och utredning om särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Lärande i Sverige AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att elever på skolan ges extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen om en lärare befarar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Som exempel på extra anpassningar anges kortare texter, anteckningar i punktform, korta prov och möjlighet att få text uppläst. Det framgår även att extra anpassningar ges också i praktiska ämnen. Av intervju med lärare framgår att lärare inom ramen för den ordinarie undervisningen hinner ge extra anpassningar i enlighet med elevernas behov.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 3 kap. 7 § skollagen, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens

utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn framgår att det förekommer kränkande behandling, främst i form av verbala kränkningar, på skolan. Av intervjuer med elever framgår att eleverna är av uppfattningen att personalen alltid agerar då det sker kränkningar mellan elever. I intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att även deras uppfattning är att personalen alltid agerar genom att de direkt säger till eleverna. Vidare framkommer att det finns en samsyn på skolan som innebär att personalen alltid ska agera när de uppmärksammar att kränkningar sker.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att personalen får vidta en sådan omedelbar och tillfällig åtgärd som 1. är befogad för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero, och 2. står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. Befogenheten innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. (5 kap. 6 § första och andra stycket skollagen)

Av skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i skollagens kapitel om åtgärder mot kränkande behandling, när personalen handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. (6 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår att all personal är skyldig att aktivt uppmärksamma och motverka kränkande behandling samt trakasserier och sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567) i samband med verksamheten och se till att sådan behandling och sådana trakasserier hanteras. (6 kap. 10 § första stycket skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolans förebyggande och upprätthållande arbete för att skapa studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att studieron överlag är god, men att det finns problem i vissa klasser på bygg- och anläggningsprogrammet, främst i år 1 och 2. Eleverna uppger dock att studieron har förbättrats efter de åtgärder som satts in under höstterminen. På naturbruksprogrammet beskriver eleverna att studieron är god.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att skolan har identifierat hinder för studiero gällande bygg- och anläggningsprogrammet och vidtagit åtgärder som bestämda platser, mindre undervisningsgrupper, extra personal och samtal med elever. Långa lektionspass och trötthet anges också som faktorer som påverkar studieron. Rektor uppger att åtgärder för att motverka detta har varit att lägga in raster och justera schemat. Enligt lärare, elevhälsan samt rektorn har genomförda åtgärder gett effekt.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att skolan löpande följer upp studieron genom enkäter, elevsamtal och diskussioner vid elevhälsans möten. Mentorerna samtalar med klasserna varje vecka. Rektorn gör även lektionsbesök. Lärarna uppger att enkätresultaten analyseras och diskuteras gemensamt samt att diskussionerna dokumenteras. Rektorn uppger att lärarna löpande informerar mentorerna om hur det är i klasserna och mentorerna för vidare informationen till rektorn. Rektorn pratar även med eleverna när hen träffar dem i skolvardagen. Rektorn uppger att brist på tid för att bygga relationer mellan lärare och elever kan ha bidragit till problemen innevarande läsår. Effekten av de åtgärder som satts in gällande problemen på bygg- och anläggningsprogrammet ska inom kort följas upp genom en ny enkät gällande elevernas upplevelse av studiero.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där undervisningen präglas av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Det ska på skolenheten bedrivas både ett förebyggande

arbete som syftar till att skapa studiero och ett arbete för att upprätthålla studieron. Huvudmannen ska säkerställa att arbetet bedrivs och rektorn ska ansvara för arbetet. (5 kap. 3 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat att huvudmannen ska se till att den personal som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling och att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. Ett förebyggande arbete innebär bland annat att skolor och huvudmän följer upp elevernas studiero. Det innebär även att skolor och huvudmän analyserar vilka hinder som finns för att elever ska ha studiero och aktivt verkar för att dessa hinder undanröjs. Det kan bland annat innebära att skolan förebygger ordningsstörningar genom väl förankrade ordningsregler och ett gemensamt förhållningssätt bland personalen och utveckling av det pedagogiska ledarskapet i klassrummet. Det kan även innebära ett fokus på att erbjuda en varierad undervisning av hög kvalitet och de extra anpassningar, särskilda stöd och utmaningar som eleverna behöver. Sammansättningen av elever på olika skolenheter kan också vara en av de faktorer som ingår i de analyser som ska göras. Utifrån en uppföljning och analys av vilka behov som finns i verksamheten kan både mer generella och särskilt riktade åtgärder behöva vidtas. (prop. 2021/22:160 s. 229)

Vidare framgår av förarbetena till skollagen att skolan även aktivt behöver arbeta för att upprätthålla studieron. Ett arbete för att upprätthålla studieron i undervisningen kan bland annat innebära att se till att verksamheten organiseras på ett lämpligt sätt för att främja en kvalitativ undervisning eller att utveckla lärarnas ledarskap. Det kan också innebära att nödvändiga åtgärder vidtas när det gäller enskilda elever. Det anges att det förutsätter att rektorn och skolledningen har en uppfattning om hur lektionerna och undervisningen fungerar och att lärarna har nödvändiga förutsättningar för att utöva sitt undervisningsuppdrag. I förarbetena framhålls att rektorn behöver säkerställa att skolans gemensamma regler följs och att lärare har ett aktivt ledarskap på lektionerna som främjar och upprätthåller trygghet och studiero vilket bidrar till att ordningsstörningar inte uppstår. Arbetet med att upprätthålla studieron förutsätter ett verksamhetsnära ledarskap där rektorn utifrån en nulägesanalys, ansvarar för att bedriva ett operativt arbete för trygghet och studiero. Det kan till exempel handla om att stärka lärarens förutsättningar att utöva sitt ledarskap, men även att rektorn behöver fatta beslut om disciplinära åtgärder för enskilda elever. Det kan också handla om att på skolenheten, vid behov, arbeta med gemensamma förhållningsätt och strukturer. Rektorn behöver även skaffa sig vetskap om i vilken utsträckning elever olika behov av stöd tillgodoses. För att studieron ska kunna upprätthållas

behöver vidare huvudmannen ha en god kännedom om skolenheternas förutsättningar och utmaningar. (prop. 2025/26:193 s. 36-37 och 151)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Julia Eklund

Beslutsfattare
Signerat av: Julia Eklund

X Jenny Appelkvist

Föredragande
Signerat av: Jenny Appelkvist

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Josefina Engdahl medverkat.